

Van Twickelo en Havixbeck

Albert van der Kaap

Op 17 juni 1672 rijden 200 ruiters van het leger van Bommen Berend, de bisschop van Munster, onder leiding van overste Twickelo, Blokzijl binnen. Zou dit de neef Twikkel zijn over wie Sophia van den Camp het, in datzelfde jaar, heeft in haar getuigenis tijdens het proces tegen Osebrandt Jan Rengers?

Het bleek anders te zitten. Sophia had geen neef die van Twickelo heette, maar zij was wel verwant met die familie. Maar de persoon over wie zij het in haar beschuldiging heeft, is geen directe familie van haar. Doelt zij dan toch op hem of gaat het over een andere Van Twickelo? In dit artikel probeer ik licht in de zaak te laten schijnen.

Al in de vroege middeleeuwen, in achtste eeuw, had een familie Twickel bezittingen in het Duitse Vreden, vlakbij de Duits-Nederlandse grens. Honderden jaren later, in de veertiende eeuw, verwierf een Hermann van Twickel, zoon van een Engelbert en getrouwd met Margaretha van Hulscher, een hof in de Nederlanden, 'toe Eysinc', in het Overijsselse Twente. Een hof die we nu kennen als het kasteel Twickel. Een kasteel dat later in het bezit kwam van respectievelijk de families Van Raesfeld en Van Wassenaer.¹

Kasteel Twickel bij Delden.

Door gunstige huwelijken en goed beheer ging het de Twickelo's voor de wind. Zo verwierf Johan II door zijn huwelijk met Adriana van den Rutenberg het huis de Rutenberg in Dalfsen en daarnaast ook bezit in Hengelo, waaruit later het huis Hengelo ontstond.

De oudste zoon, Johan III, kreeg Twickel, maar De Rutenberg en Hengelo gingen naar diens jongere broer, Frederik van Twickelo (ca 1482-1545). Frederik trouwde met Rudolfa de Vos van Steenwijk, dochter van Roelof de Vos van Steenwijk en Jutta Mulert.

---

¹ Meer informatie op <http://www.landgoedvrienden.nl/wp-content/uploads/2020/03/Twickel.pdf>

Frederik van Twickelo was bijzonder geliefd. Hij kreeg de bijnaam de Rijke mede omdat hij veel boerenerven kocht in Woolde. Een inwoner van Borne getuigde jaren later voor de rechter dat Frederik van Twickelo de inwoners toestond te vissen in de Drienerbeek en mensen hielp bij de verhuur en verkoop van hun woningen. Hij was drost van Diepenheim en Drenthe (1518-1522) en kastelein (burggraaf) van Coevorden. In 1552 belegert en bestormt hertog Karel van Gelre Coevorden in afwezigheid van de commandant. Als hij in allerijl op het kasteel aankomt stuurt hij, t heimelijk enige waaghalzen de stad in, die op dat moment al door de Geldersen is ingenomen. Op bevel van de drost wordt de stad in brand gestoken. Slechts zes huizen blijven gespaard. De Gelderse slagen er echter in het kasteel te veroveren en Frederik wordt gevangen genomen. Frederik van Twickelo *'niet zo jong meer, heeft Coevorden in 1522 moeten verdedigen tegen de kleine Napoleon van oostelijk Nederland, hertog Karel van Gelre. Het is hem niet mogen gelukken het slot te behouden, ook niet nadat hij heel Coevorden had afgebrand om het de vijand moeilijker te maken. Zelf wilde hij zich niet overgeven, maar liever het slot in de lucht laten vliegen. De grijze slotvoogd is toen door zijn eigen mensen gevangen genomen. Hij kwam in Gelderse gevangenschap en heeft zich voor 1200 Emders gulden moeten vrijkopen.'*²

De burgers zijn zeer verbitterd dat hun stad door eigen mensen in de as is gelegd en scholden hen uit voor *'een luizige hoop'*. De Gelderse soldaten die dit hoorden hebben de wegtrekkende bourgondische soldaten, volgens gebruik der soldaten nageroepen *"luizige hoop, weg luizige hoop"*. En hier komt het vandaan dat men zegt, dat Coevorden door een luizige hoop verbrand is.³

Toen Frederik in 1545 stierf werd hij begraven in de hofkapel, waar nu de begraafplaats ligt aan de Bornsestraat. Volgens de overlevering hebben de inwoners van Hengelo zijn grafsteen omgedraaid toen de Franse revolutie over Nederland trok opdat de grafsteen niet kon worden uitgewist. Zodoende is dit meer dan 450 jaar oude monument bewaard gebleven. Toen de Hofkerk rond 1840 werd afgebroken is de grafzerk overgebracht naar de Oude Kerk in Delden.⁴

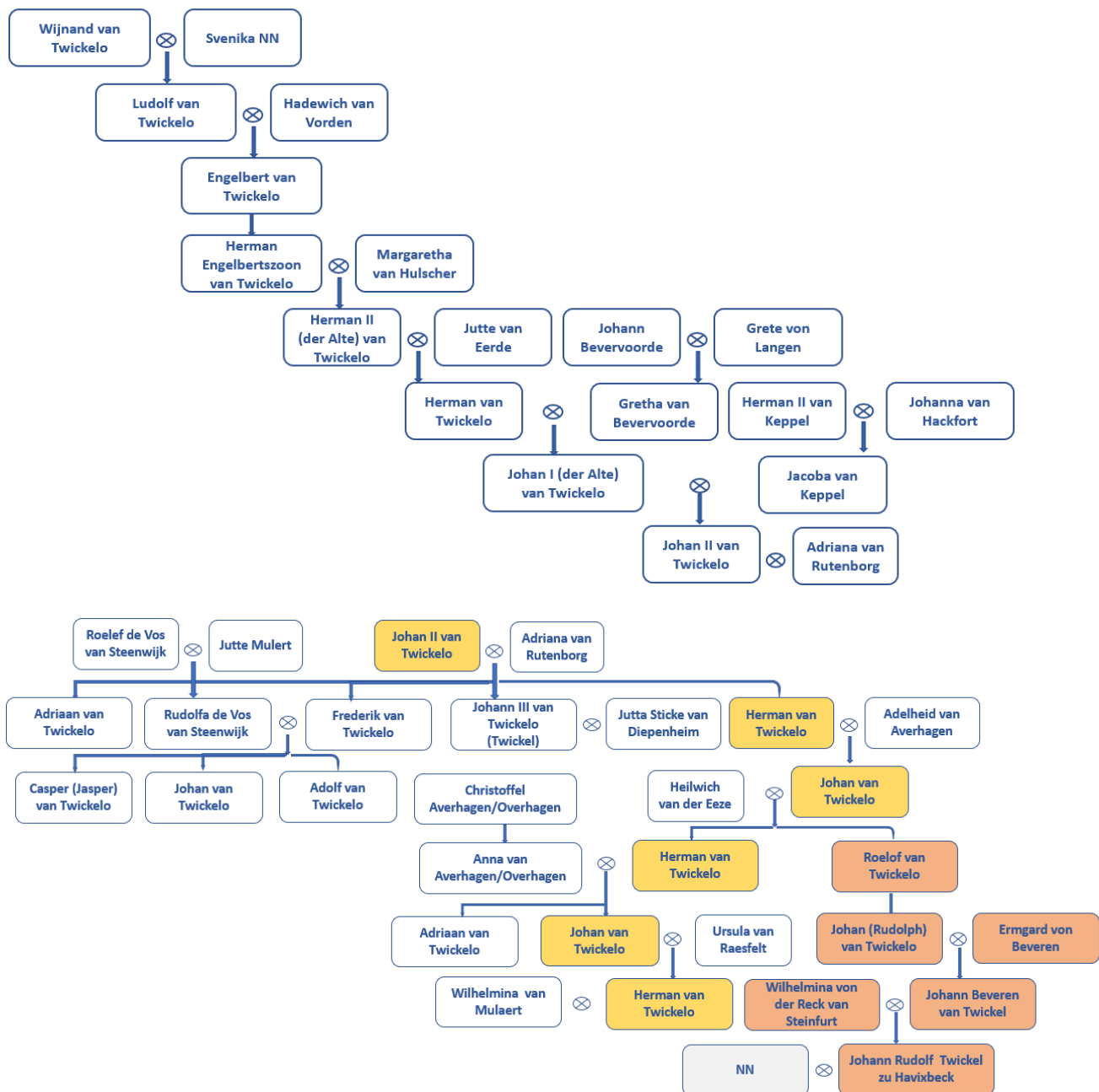
---

² <https://geschiedeniscoevorden.nl/content/picardtreeks-nr-6>

³ Bron: Korte beschrijvinge der Stadt, des Casteels en der Heerlickheyd Covordent.

<https://geschiedeniscoevorden.nl/content/korte-beschrijvinge-der-stadt-des-casteels-en-der-heerlickheyd-covordent>.

⁴ <http://marceltettero.nl/tubantia01/Hengelo.html>

Nazaten van Frederik zouden naar Duitsland zijn gegaan, waar ze tot op heden nog steeds op Haus Havixbeck⁵ ten westen van Münster, zouden wonen. Maar is dat wel juist? Frederik en Rudolfa hadden twee of drie kinderen en eigenlijk komt geen van hen hiervoor in aanmerking:

- Adolf van Twickelo⁶ (ca 1532-1596), getrouwd met Magdalena Türck of Torck, Geertruid van Keppel, Bartha van Avershagen en Wissa van Holthe. Uit diens eerste huwelijk werd Frederik van Twickelo, geboren die (1) met Machteld van Galen en (2) met Ermgard Bolcke trouwde.

⁵ https://de.wikipedia.org/wiki/Haus_Havixbeck

⁶ <http://www.marceltettero.nl/nut/10nov2010b/index7.html>

- Johan van Twickelo, mogelijk een natuurlijke zoon, die het Huis Warninck erfde: *'Dat dit goed van Slade sij een Bourenhoff, die altijd mette hujsluijden gegolden heeft ende noch geldet, dat heer Frederik van Twickelo Ridder ende besitter des huyses Hengelo hetselve goet gegeven heeft aen syn natuurlijcken soone Jan van Twickelo, door de Bancke genaempt Joan mette korte armen, wesende Grootvader van voornoemde Slade'*.⁷
- Casper (Jasper) van Twickelo, getrouwd met Anna van Averhagen.

Veel waarschijnlijker is dat het gaat om een nazaat van Herman van Twickelo, getrouwd met Adelheid van Averhagen. Hun zoon, Johan von Twickel zu Borgboningen, getrouwd met Heilwich van der Eeze (von Haus und Hof Eze), had in ieder geval zes kinderen onder wie Roelof van Twickelo. Deze Roelof had een zoon die Johan Beveren van Twickelo werd genoemd.⁸ In bronnen wordt ook gesproken van Johan van Twickelo van Borgbeuningen, wat verklaarbaar is omdat zijn ouders dat huis bewoonden.

Havixbeck

Het is deze Johan die in 1601 trouwde met Ermgard (Emigardia) von Beveren, dochter van Johann von Beveren zu Havixbeck en Hilla von Schenking von Ost Beveren (dochter van Johann von Schenking en Anna Agnes von Freise⁹). Deze Johan werd ook wel Rudolph (naar zijn vader) genoemd en wordt op een oude kwartierstaat Rudolph von Twickel zu Havixbeck geboren von Borgboningen genoemd. Hij was mogelijk de commandant van de lijfwacht van koning Filips II in Duitsland en van de troepen van Münster geweest.¹⁰

Johan (Rudolph) en Ermgard woonden op Havixbeck (ten westen van Münster). Dit landgoed was ontstaan uit de Bruningshof, waarmee een Dietrich von Schönenbeck was beleend. Door het huwelijk van Ursula von Schönenbeck met Sweder of Assuerus von Bevern in ongeveer 1450 kwam dit huis aan de familie von Bevern. Johan von Beveren, de vader van Ermgard, was hun zoon.¹¹

---

⁷ Heerlijkheid Twente, blz. 282. <http://hethistorischportaal.nl/wp-content/uploads/Heerlijk-Twente-1.pdf>

⁸ Geslachtkundige aantekeningen ten aanzien der leden van de Ridderschap en afgevaardigden uit de drie groote Steden van Overijssel, die sedert 1610-1794 ten Landdage van dat Gewest zijn geadmitteerd, met eenige geschied kundige berigten aangaande de Havezaten der verschreven Edellieden, grootendeels uit autentieke bronnen opgemaakt. Blz. 27 https://www.vorg.nl/wp-content/uploads/2021/03/Geslachtkundige_aantekeningen_ten_aanzi.pdf

⁹ <https://www.genealogieonline.nl/genealogie-richard-remme/1379234.php>

¹⁰ <https://www.genealogieonline.nl/en/west-europese-adel/1280298.php>

¹¹ Robens, A. (1818). Der Ritterbürtige Landstandiche Adel des Grossherzogthums Niederrhein. <https://tinyurl.com/mtdcbt9>

Havixbeck.

Johann Bevern von Twickel en Wilhelmina von der Reck van Steinfurt

Johann Bevern von Twickel zu Havixbeck¹² (1 januari 1603- 12 januari 1679), zoon van Rudolf (Johan) en Ermgard, trouwde met (1) Elisabeth von Velen (overleden in 1636) en (2) met Wilhelmina von der Reck zu Steinfurt, dochter van Johan von der Reck en Elisabeth von der Reck zu der Reck. Hij werd door de bisschop van Münster tot drost van Rheine-Bevergern benoemd.

In 1642 verkocht Johann het erve Hilberinck onder Bentelo aan Johan van Raesfelt, getrouwd met Agnes van Munster.¹³

Munsterse troepen heroverden in 1651/52, onder zijn leiding, de burcht Bevergern. In 1603 had Philips Willem, zoon van Willem van Oranje, het eigendomsrecht opgeëist dat in 1634 onder Frederik Hendrik rechtsgeldig wordt verklaard. Johann had zeven soldaten van Oranje omgekocht, waarna de andere krijgslieden vrije aftocht kregen en zonder wapens naar Lingen trokken dat ook tot het bezit van de prins van Oranje behoorde.

In 1660/61 vervulde Johann belangrijke opdrachten tijdens de belegering van Münster door de troepen van bisschop Von Galen.¹⁴

Von Reck

Joan von Reck zu Steinfurt trouwde met Anna von der Reck zu Heeszen. Hun zoon Joan von der Reck zu Steinfurt trouwde met Elisabeth von der Reck zu der Reck, dochter van Dietrich von der Reck zu de Reck en Elisabeth von der Reck zu Heeszen.¹⁵

¹² Hij had een dochter, Bernardine/Ermgardina von Twickel, die ging wonen op het landgoed Stovern. Zie het artikel over dat landgoed, dat tot op heden in het bezit is van de Familie Van Twickel.

¹³ <http://hethistorischportaal.nl/wp-content/uploads/Heerlijk-Twente-1.pdf>

¹⁴ https://www.lwl.org/waa-download/archivpflege1_49/Heft_04_1973.pdf

¹⁵ <https://bit.ly/3iyLAZI>

Bevergern

'Bevergern of Bevergarde was door de Hollanders bezet. Zij hadden het overgenomen van de Zweden, die het krachtens het vredes-tractaat van Munster moesten verlaten. Tevergeefs had men willen onderhandelen en eindelijk bleek het, dat de soldaten die Bevergern bezetten, uit den Hollandschen dienst ontslagen waren, en den eed van trouw hadden gedaan aan den Prins van Oranje, die toen ongeveer twee jaren oud was. Christoffel Bernard¹⁶ zond er in 1652 zeven getrouwe en beproefde soldaten één voor één heen. Deze namen dienst onder den prins en wonnen spoedig door hunne bereidvaardigheid het vertrouwen der Hollanders. Op zekeren middag ging het garnizoen wandelen en vertrouwde zelfs de sleutels aan hunne nieuwe makers toe. Deze namen nu den kommandant gevangen, haalden de brug op, losten het geschut en leverden de vesting over in de handen van den Munsterschen overste Twickel. De Bisschop zond onverwijld honderd wagens om dat dapper garnizoen over de grenzen te brengen. Van Alpen verhaalt, dat de prinses-weduwe, op het bericht dezer verrassing haren zoon uit de wieg nam, onder den uitroep: „Groeï, groei mijn zoon, gij moet eene groote wraak nemen." Bevergern was toen eene vrij sterke vesting, die het graafschap Lingen, dat den prins toebehoorde, dekte. Het huis van Oranje kon ook zekere aanspraak doen gelden op eenige gedeelten van het graafschap Teklenburg; een en ander had de keurvorst, van Galen's voorganger, willen afkopen, doch elke onderhandeling dienaangaande sprong af op de hooghartige opmerking: „Een vorst was geen koopman." ¹⁷

Johann Rudolf Twickel zu Havixbeck

Johann Rudolf Twickel zu Havixbeck, zoon van Johann en Wilhelmina, werd geboren op 13 november 1642. Hij sneuvelde op 2 september 1672 bij Blokzijl. Lees hieronder wat hem daar is overkomen.

Zijn broer Christoph Bernard von Twickel zu Havixbeck Nienborg A Conerding¹⁸ (28 augustus 1654-16 april 1719 in huis Havixbeck) was drost van Rheine en Bevergern en trouwde op 27 juli 1678 met Anna Franziska von Droste zu Senden (1649- 2 maart 1730), dochter van Jobst/Jodocus Maurits vond Droste zu Senden en Anna Catarina Raits von Frantz zu Gustorff.¹⁹

Hij werd op 19 juli 1708 in de adelstand verheven, baron, door keizer Jozef I in Wenen.²⁰ Hoewel voorbereid voor een geestelijke functie werd hij compagnies-commandant in het lijfsregiment van Bernhard von Galen tijdens zijn veldtocht door de Republiek (1672-74).

¹⁶ Dit moet zijn vader, Johann von Bevern, geweest zijn.

¹⁷ https://archive.org/stream/bernardvangalenv00cors/bernardvangalenv00cors_djvu.txt

¹⁸ <https://bit.ly/3iyLAZI>

¹⁹ <https://bit.ly/3HcPpxY>

²⁰ Voor zijn nazaten zie:

<https://gw.geneanet.org/cvpolier?lang=en&n=von+twickel&oc=0&p=christoph+bernard>

Von Senden

Joan von Droste zu Becke trouwde met Maria von Droste zu Senden. Hun zoon Henric von Droste zu Senden trouwde met Anna Catarina von Hoete zur Bögge, dochter van Georg von Hote zu Hoven en Ermgard von Hoete zu Bogge.

Hun zoon Jobst/Jodocus Maurits von Droste zu Senden trouwde met Anna Catarina Raits von Frantz zu Gustorf, dochter van Rudolph Raits von Frentz zu Gustorff, zoon van Arnold Raits von Frentz zu Schlenderen en Petronella von Baeren zu Schonawen en Gertrud Selbach von Loe zu Ziwerich, dochter van Otto Selbach von Loe zu Ziwerich en Catarina von Bellinghaus zur Sultzen.

Johann Rudolph baron von Twickel zu Havixbeck

Johann en Anna hadden een zoon, Johann Rudolph Benedikt baron von Twickel zu Havixbeck, geboren op 11 oktober 1684 op Havixbeck, overleden op 22 oktober 1759 in Münster. Hij trouwde met Anne Charlotta Sebastiana barones von Nesselradt zu Raedt (von Nesselrode), dochter van Matthias Joan Bertram Wilhelm Barones von Nesselradt zu Raedt en Maria Loisa barones Brabeck Frau von Nesselradt zu Raedt.

Johann was o.a. bijzonder politiek gezant van de vorst-bisschop Clemens Augustus in Wenen (1722/23) en in 1723 benoemd tot 'Reichshofrat' door keizer Karel VI.

Clemens August von Twickel

Clemens August von Twickel was een zoon van Johann en Anne Charlotte. Hij werd geboren op 10 oktober 1721 in Münster en stierf op 26 november 1792 in Lüttinghof. Hij trouwde op 8 augustus 1750 met Sophia Bernhardina von Ledebur zu Perutz und Wicheln (1721–1781).²¹ Hij was drost van Rheine-Bevergern. Uit dit huwelijk:

- Clemens August von Twickel (1755–1841)
- Mechthild von Twickel (1756–1791). Getrouwd met Clemens August von Galen.

Baronnen von Nasselradt zu Raeth

Joan Bertram baron von Nesselradt zu Raeth trouwde met Maria Margaretha barones von Harss zu Drinkbohrnn. Hun zoon was Matthias, getrouwd met Maria Loisa, dochter van Adrian von Brabeck zu Lethmate und Hemmer en Christ Elisabeth von Waehtendunck von Germesellen.

Joan was een zoon van Matthias baron von Nesselraedt zu Raeth en Anna Maria von Wijlich zu Bernsaun.

Maria Margaretha was een dochter van Joan baron von Harst zu Dreijborn en Maria Catharina von von Metternich zu Vittelhoven.

²¹ [https://de.wikipedia.org/wiki/Clemens_August_von_Twickel_\(K%C3%A4mmerer\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Clemens_August_von_Twickel_(K%C3%A4mmerer))

Adrian von Brabeck was een zoon van Westhoff von Brabeck zu Lethmate en Anna Schula von Lantzberg zu ....

Christ Elisabeth was een dochter van Arnold baron von Wachtendunck von Germessel en Anna barones von Nesselradt zum Stehein.²²

Blokzijl

In 1672 valt de bisschop van Munster, Christoph Bernard van Galen, beter bekend als Bommen Berend, het oostelijke deel van ons land binnen en op 17 juni 1672 vallen 200 ruiters onder leiding van Overste Twikkelo Blokzijl binnen. Blokzijl was net zomin als andere vestingen in een staat van 'genoegzamen tegenweer'. De vestingwerken waren vervallen en de plaats was van krijgsbezetting en oorlogsvoorraad ontbloot. De burgers begonnen nu wel de wallen en grachten zo goed mogelijk te herstellen, maar toen zij vernamen dat de meeste steden van Overijssel zich reeds aan de macht van de bisschop hadden onderworpen, en de vijandelijke troepen in aantocht waren, staakten zij het werk. Op 17 Juli gaven zij zich over.

'Het duurde echter niet lang of de vrije kustbewoners waren de Munstersche troepen, wegens derzelve heerszuchtigheid en buitensporige vorderingen in den hoogsten graad moede, en om van hen ontslagen te worden, knoopten de voornaamste burgers met de hoofden der krijgsmagt in Friesland eene geheime onderhandeling aan. Twikkelo, ofschoon hiervan onbewust, bespeurde echter genoeg, dat de burgerij naar verlossing haakte. Nog meer werd hij in dit gevoelen gesterkt, toen een hoop Friesche soldaten' (450 soldaten) uit het leger van den Luitenant Generaal Baron van Aijlva, bij Blankenham aan wal gezet, eene aldaar gelegene kleine schans aanviel, en de Munstersche bezetting trachtte meester te worden, welke poging echter mislukte. Inmiddels had Twikkelo de vestingwerken van Blokzijl aanmerkelijk doen verbeteren. Tevens vorderde hij van de burgers dat zij, in handen van zekere, daartoe overgekomen personen, den eed van getrouwheid aan den Bisschop zouden afleggen; doch in weerwil van des Bevelhebbers bedreigingen, werd aan dezen eisch niet voldaan. Met eenparige stemmen gaven de bijeengeroepen gilden, onder goedkeuring van den Burgemeester, aan deze personen of geheimen Raad te kennen, dat zij dien eed niet konden, noch wilden doen, en men derhalve naar welgevallen met hen kon handelen.

De gemagtigden moesten alzoo onverrichter zake terug keeren. Kort daarna leverden de burgers een uitstekend bewijs niet alleen van hunne getrouwheid aan het vaderland, maar ook van hunnen moed, want toen Twikkelo, die nu nog meer wantrouwen tegen hen koesterde, de onder zijne bevelen staande bezetting met 50 infanteristen en 100 ruiters uit de omliggende plaatsen versterkte, gaven zij daarvan berigt aan de Staten van Friesland. Deze, het gevaar begrijpende waarin hunne Provincie door de verovering eener zoo nabij gelegene sterkte gebracht was, zonden eene bende krijgsvolk, sterk 450 man, in eenige schepen derwaarts, onder de bevelen van Dirk van Baerdt en de onmiddellijke aanvoering van den Hopman Albert Christoffel van Hania. Met dezen troep moest men

---

²² <https://bit.ly/3Fsq7KX>

in den nacht van den 21 op 22 Augustus den aanslag beproeven: doch door windstilte belet om bij Blokzijl aan wal te stappen, bereikten zij eerst den volgenden dag het dorp Blankenham, waar de krijgslieden, tot aan hun middel door het water gaande, aan land stapten. Onverwijld trok men op Blokzijl aan. De Kommandant Twikkelo, intusschen van hunne landing verwittigd, begaf zich met driehonderd man van zijne bezetting en twee veldstukjes naar Baarle, waar hij in eene schans post vatte.

Doch de Friezen drongen zoo hevig op de Munsterschen in, dat deze, na een scherp gevecht te hebben doorgestaan, zich genoodzaakt zagen naar Blokzijl terug te trekken. Bij dezen aflogt zaten de eerstgenoemden den vijand zoo dicht op de hielen, dat deze ter naauwernood de poort bereikte. De burgers, die in het geweer stonden, ziende dat de Friezen tot voor de poort genaderd waren, en vreezende dat zij mogten terugkeeren, moedigden elkander aan, met de woorden: mannen het is nu tijd, laten wij ons courageus toonen; wij verkrijgen weer onze oude vrijheid.

Twikkelo kwam bij hen en verzocht, dat zij als getrouwe burgers hem wilden bijstaan, waarop een hunner ten antwoord gaf: "parlementeer en geef de plaats over."

Naauwelijks had hij hen verlaten, of dezelfde spreker riep tot de menigte: "komt mannen! ik zal u voorgaan, volgt mij maar." Hierop ging het naar de Kuinderpoort, maar op hunnen weg de Groenestraat met ruitery bezet vindende, brandden zij daarop los en schoten een der ruiters neder, waarna de overigen het hazepad kozen. Aan de poort gekomen, vonden zij daar den Kommandant Twikkelo van wien zij andermaal begeerden, dat hij met de Friezen verdrag sluiten en hun Blokzijl overgeven zou.

Toen Twikkelo dit weigerde, met te zeggen; "wij kunnen de plaats wel houden," werd hij aangegrepen, de degen hem ontweldigd, en riepen de burgers den Friezen toe: "vivat Oranje! komt maar binnen, het is gewonnen." Inmiddels werd de poort met mokers en houweelen voor hunne verlossers opengemaakt, die terstond de vesting binnentrokken, terwijl de Munsterschen, hunne posten verlatende, door de Zuiderpoort ontvlugten.

Velen van hen schoten echter het leven er bij in, en onder deze ook de bevelhebber Twikkelo, die het eerst ontkomen was. Men had hem achterhaald en met de kolf van een geweer ter neder geslagen, waarna hij, weder opstaande, van een Friesch soldaat doorschoten werd. Zestig of zeventig man waren bij dezen aanslag gevangen genomen, onder welke twee Luitenants en een priester. Het lijk van Twikkelo (wiens jagtgeweer thans nog te Blokzijl aanwezig is) werd aldaar in het portaal der groote kerk, aan de zijde der Brouwersstraat, begraven.²³

Het kruis van Havixbeck

Volgens de overlevering (inscriptie), staat het kruis op de plek waar ridder Swer von Bevern in 1487 op de terugweg van een Turkse veldtocht in het zicht van zijn woonplaats Haus Havixbeck zou zijn gestorven. Hij was eerder zwaar gewond geraakt tijdens de gevechten aan

²³ http://www.dboveriijssel.nl/archieven/3926_of_shorturl.at/mptu7

de zijde van de keizer. Hij had toen gebeden om de overwinning voor de christenen en had God gesmeekt om zijn vaderland weer te mogen zien.²⁴

Meer nazaten op: <https://www.archive.nrw.de/archivsuche>

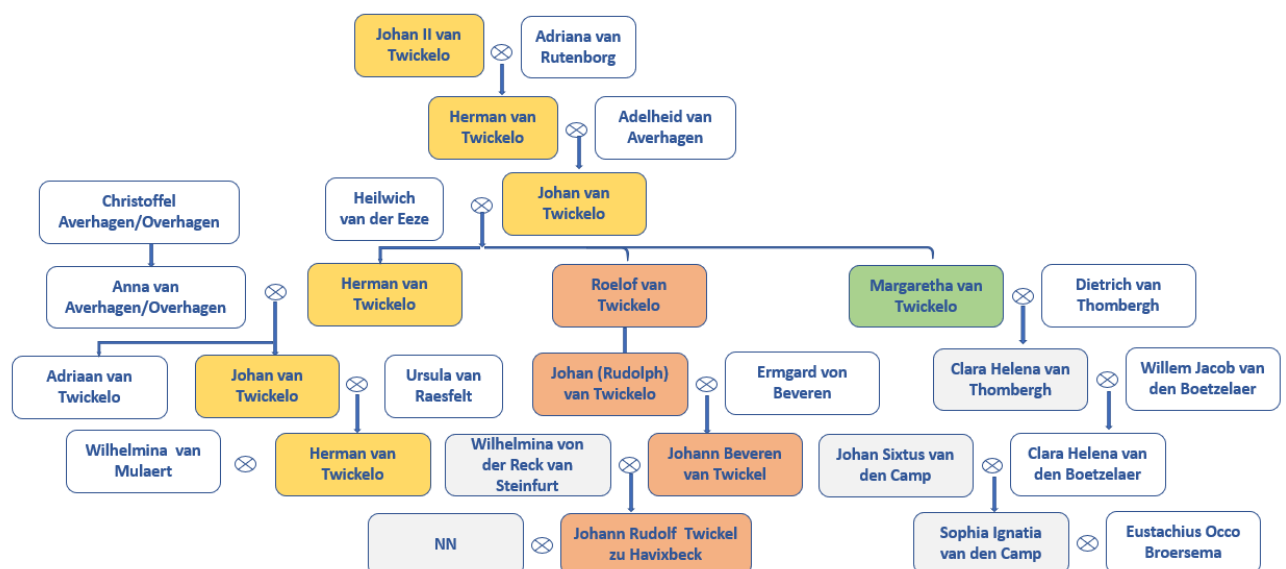
²⁴ https://de.wikipedia.org/wiki/Poppenbecker_Kreuz

De relatie van Sophia van den Camp met Twickel

De overgrootmoeder van Sophia van den Camp was Margaretha van Twickelo (zie onderstaande beschrijving en het schema). Nazaten van twee van haar broers kwamen in Duitsland terecht, de hierboven genoemde Johan (Rudolph) van Twickelo en Herman van Twickelo.

De oudste zoon van Herman, Johan, wordt heer van Borg Beuningen. Johan is net als zijn vader koningsgezind en hij knoopt onmiddellijk betrekkingen aan met Spanje op het moment dat de wapenstilstand, het zogeheten twaalfjarig bestand tussen de Staten en Spanje (1609-1621), voorbij is. Zijn initiatief wordt als landverraad beschouwd en de Staten zetten hem in 1622 gevangen. Tegen betaling van 6000 gulden wordt hij op vrije voeten gesteld. In 1637 sluit Johan van Twickelo zich openlijk aan bij de vijanden van de Staten Generaal. Hij trekt met keizerlijke troepen op rooftocht door Twente. Hierop nemen de Staten zijn goederen in beslag en verkopen de boel in 1638. Met de opbrengst van de verkochte goederen worden zijn slachtoffers schadeloos gesteld. Johan vlucht met zijn vrouw Ursula van Raesfelt en hun twee kinderen naar Münster.²⁵

Herman van Twickelo, de zoon van deze Herman, werd rond 1625 op Borgbeuningen (bij Denekamp) geboren, maar hij overleed rond 1680 in het Duitse Senden. Hij trouwde in 1675 met Wilhelmina Sophia von Mulert tot Voorst (Voorst, 31 augustus 1644 – Senden, 8 april 1709), dochter van Johann von Mulert tot Voorst en Grotenhuis en Aleida Keppel zu Walbeck. Hij was ritmeester in dienst van de bisschop van Münster en kocht in 1660 Haus Rorup bij Senden. In 1677 werd hij, door schulden, gedwongen om Borgbeuningen aan Eustachius Occo Broersma, de man van Sophia van den Camp, af te staan.

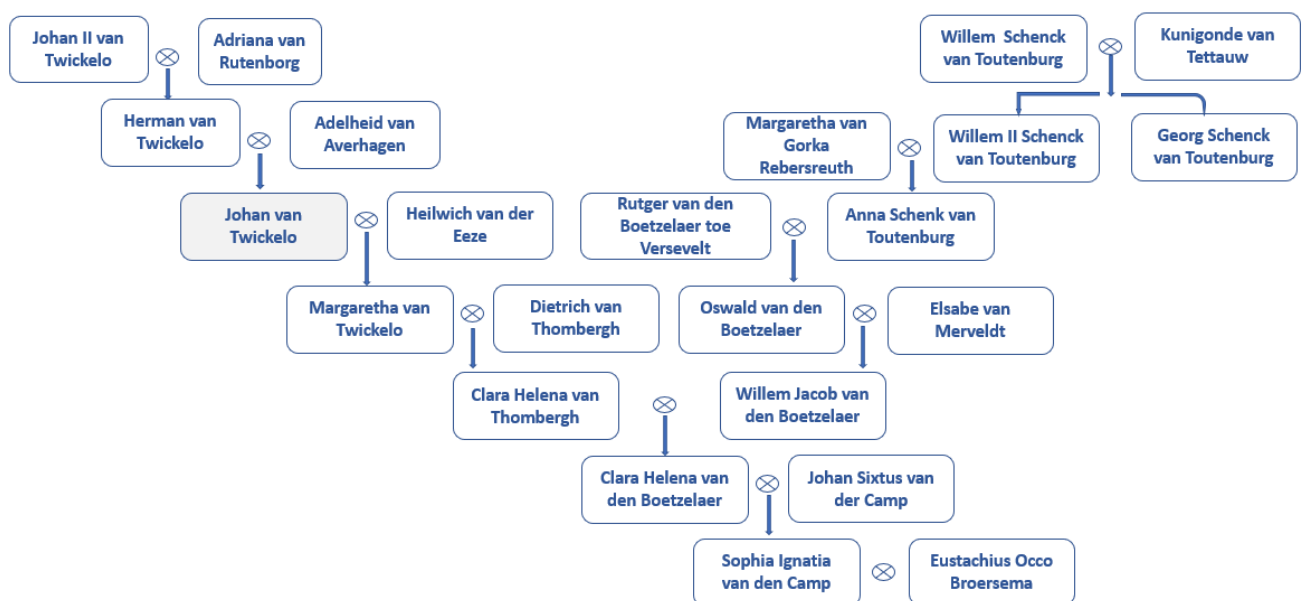
²⁵ <http://www.marceltettero.nl/m.tettero/Geuzen/Twickel.htm>

Voorouders van Sophia van den Camp

Van den Boetzelaer

Johan Sixtus van den Camp was de eerste echtgenoot van Clara Helena van den Boetzelaar, de moeder van Sophia. Op 11 december 1658 in Groningen en op 31 december 1658 in Coevorden trouwde zij met Tiaert (Titardus, Tiardus) Eeck, (1632-1671), zoon van Johannes Eeck (18 juni 1600 Groningen – 10 juni 1663 Groningen) en Aeltien Lamberts Asserhuijs. Tiaert was kapitein van de infanterie in Groningen.

Clara overleed op 8 april 1689 en werd bijgezet in de kerk van het klooster Frenswegen. *'Obiit Anno 1689 den 8 april de hoog W. Geb. V. Clara Hilena van den Camp, vrouw tot den Clooster en Dunningen, geb. v.d. Boetzelaer, dr. Tot Essenbach en Ten Tolle enz.'*

Clara was een dochter van jonker Willem Jacob van den Boetzelaer tot Toutenburg, heer van de Poll en den Boetzelaersborch, medeheer van Wendisch Eschenbache²⁶ en zijn eerste vrouw Clara Helena van Thombergh, genaamd Wormbs. Willem trouwde later ook nog met Johanna van Heeckeren tot Roderlo, dochter van Joost van Heeckeren, heer van Ruurlo en Hendrika van Bevervoorde. Johanna was de weduwe van Johan van Rechteren, zoon van Adolf van Rechteren en Lucie van Reede.

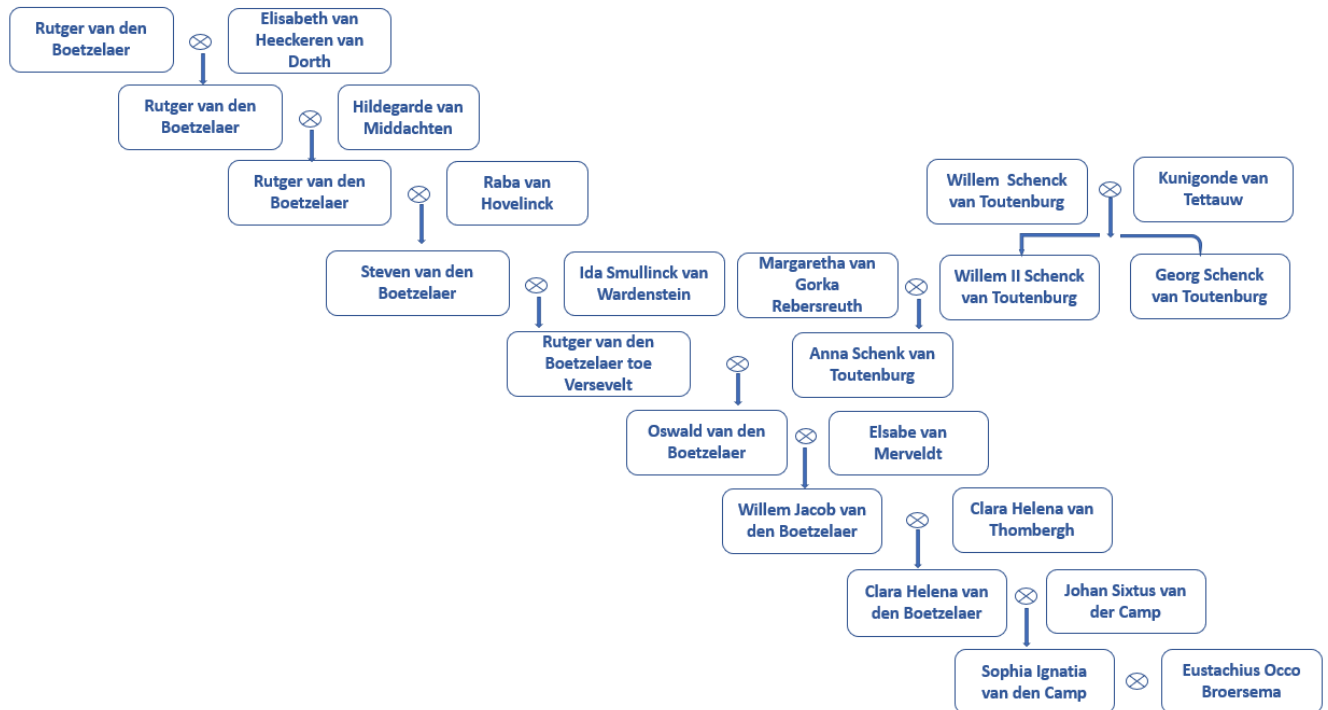
Boetzelaersborg

Willem Jacob van den Boetzelaer, zoon van Oswald, was drost van Bergh. Hij bezat reeds een huis in het stadje ('s Heerenbergh), maar kreeg in 1620 toestemming tot aankoop van een 'adelicken sitt ende behuysinge in der stadt Bergh', waarmee het Drost Daemenhuis bedoeld werd. De koop werd gesloten in 1621. In 1632 werd het huis opgedragen aan graaf Albert, die het met de rechten van havezate in leen teruggaf aan Van den Boetzelaer. De naam van het huis was van toen af aan Boetzelaersborg.

De Van den Boetzelaers waren een adellijk geslacht, dat oorspronkelijk uit Pruisen afkomstig was,

²⁶ <https://oldsillevold.nl/sinderen.pdf>

maar waarvan verschillende leden verschreven waren in de Ridderschap van Drenthe. Zij woonden op de havezaten Batinge en Entinge te Dwingeloo. Willem, de vader van Sophia, woonde echter, net als diens vader in het Gelderse Bergh.

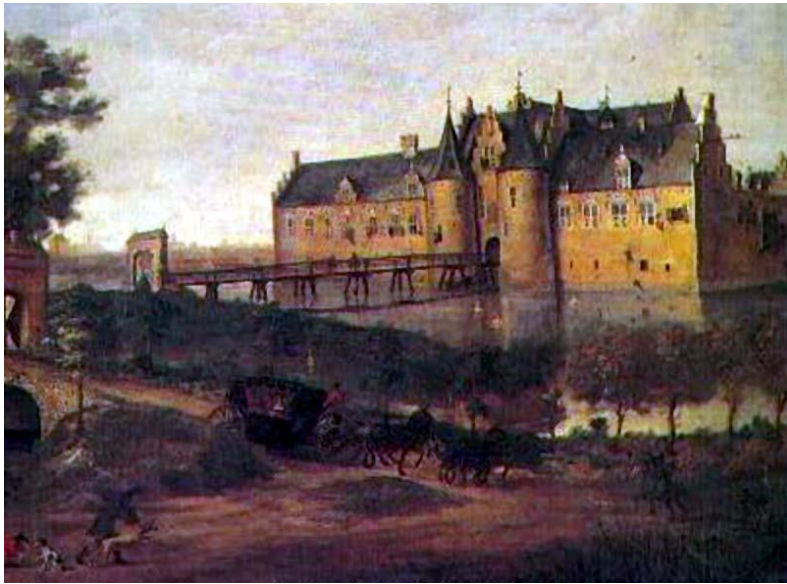

Toutenburg

De naam Toutenburg, die Willem aan zijn naam toevoegde, komt van Willems grootmoeder, Anna Schenk van Toutenburg, dochter van Willem II Schenk, heer van Toutenburg, geboren in Windisch-Eschenbach, overleden in Huize Toutenburg in Vollenhove. Willem stamde uit een oud Duits geslacht uit de Oberpalts. Toutenburg werd rond 1550 gebouwd door zijn broer, Georg Schenk van Toutenburg, die als edelman van Frederik van Baden, bisschop van Utrecht, in 1496 in ons land kwam en begiftigd werd met het drostambt van Vollenhove en later met het stadhouderschap van de noordelijke Nederlanden. Hij was getrouwd met jonkvrouwe Anna de Vos van Steenwijck,

De Toutenburg werd gesticht door Georg (of Jurjen) Schenk, die als edelman van Frederik van Baden, bisschop van Utrecht, in 1496 in ons land kwam en begiftigd werd met het drostambt van Vollenhove en later met het stadhouderschap van de noordelijke Nederlanden.

Door met Anna te trouwen maakte Rutger van den Boetzelaer, maatschappelijk gezien, een grote sprong voorwaarts.

Kasteel Toutenburg in Vollenhove.